

PROF. RNDR. JOZEF HALGOŠ, DRSC.

Text a foto: Anton Martinec a archiv

RODÁK ZO SOBLAHOVA, SLOVENSKÝ EKOLÓG, KTORÝ V ROKOCH 1970 - 74 PÔSOBIL NA KATEDRE ZOOLOGIE A EKOLÓGIE, OD 1974 V ZOOLOGICKOM ÚSTAVE (DNES KATEDRA EKOLÓGIE), 1996 - 98 JEHO RIADITEĽ, 1999 - 2011 VEDÚCI KATEDRY EKOLÓGIE PRÍRODOVEDECKEJ FAKULTY UNIVERZITY KOMENSKÉHO V BRATISLAVE; 1990 DRSC., 2003 PROFESOR. VO VEDECKOM VÝSKUME SA ZAOBERÁ BIOLÓGIU, EKOLÓGIU A PRAKTICKÝM VÝZNAMOM VIACERÝCH SKUPÍN HMYZU CICAJÚCICH KRV (KOMÁRE, MUŠKOVITÉ), POSUDZOVANÍM VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A HYDROBIOLOGICKÝM VÝSKUMOM TEČÚCICH A STOJATÝCH VÔD. OPÍŠAL NIEKOĽKO NOVÝCH DRUHOV HMYZU, NAPR. 1975 NA SLOVENSKU OBJAVIL V OBLASTI PEKELNEJ DOLINY NOVÝ ENDEMICKÝ DRUH DVOJKRÍDLOVCA (SYCORAX SLOVACUS), KTORÝ AJ OPÍŠAL. AUTOR A SPOLUAUTOR VIAC AKO 120 VEDECKÝCH PRÁČ, UČEBNÍČ A SKRÍPT, NAPR. CVIČENIA Z PARAZITOLÓGIE (1993), LÉKAŘSKÁ ENTOMOLOGIE A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (1989), NÁČRT VŠEOBECNEJ ENTOMOLÓGIE (ZARYS ENTOMOLOGIE OGOLNEJ, 1996), AKO AJ MNOHÝCH ODBORNÝCH I POPULÁRNÝCH ČLÁNKOV A RECENZÍ. ZÚČASTNIL SA MNOHÝCH VEDECKÝCH EXPEDÍCIÍ (MONGOLSKO, VIETNAM, AFRIKA, BLÍZKY VÝCHOD). ČLEN SLOVENSKEJ ZOOLOGICKEJ (1970), SLOVENSKEJ PARAZITOLOGICKEJ (1985) A SLOVENSKEJ ENTOMOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI SAV (1970). ZA VEDECKÚ A PEDAGOGICKÚ ČINNOSŤ ODMENENÝ VIACERÝMI MEDAILAMI. JE ZNÁMY AJ AKO ÚSPEŠNÝ JAZDEC A OD TOHTO ROKU JE V SIENI SLÁVY.

Pán profesor, tradičná otázka - kde a ako ste sa dostali ku koňom?

Ku koňom som sa dostal ako 18 ročný po príchode do Bratislavy v roku 1966. Láska ku koňom sa u človeka nachádza pravdepodobne v génoch už pri narodení. Od vtedy som členom Slávie STU.

Ktorému odvetviu ste sa najviac venovali a s akými úspechmi?

Mojím snom ako každého v mladosti bolo jazdiť parkúr a zúčastniť sa i niekoľkých parkúrových súťaží. Boli to pekné roky, mojím trénerom bol známy jazdec Paľko Blaho. Keďže som videl, že slávny parkúrový jazdec zo mňa nebude, pomaly som sa preorientovával na drezúrne jazdenie. Ja patríam k tomu druhu jazdcov, kde láska ku koňom prevyšuje športovú dravosť. Jazdil som kone, ktoré boli prešportované, psychicky vyčerpané a na nich som získaval prvé skúsenosti v drezúre, napr. na koni Bled. Potom som zdedil koňa Motýl a neskôr, ako konského seniora, moju celoživotnú lásku koňa Soames. Veľmi krásny kôň s bohatou športovou históriou. Koňa jazdil Andrej Glatz, vyhral s ním Majstrovstvá ČSSR (Majstrovstvá ČSSR), potom mi ho Andrej ponúkol na jazdenie, lebo vedel, že bude mať Soames u mňa pekný život - vtedy mal už 12 rokov. Zúčastnil som sa mnohých pretekov na úrovni krajskej,

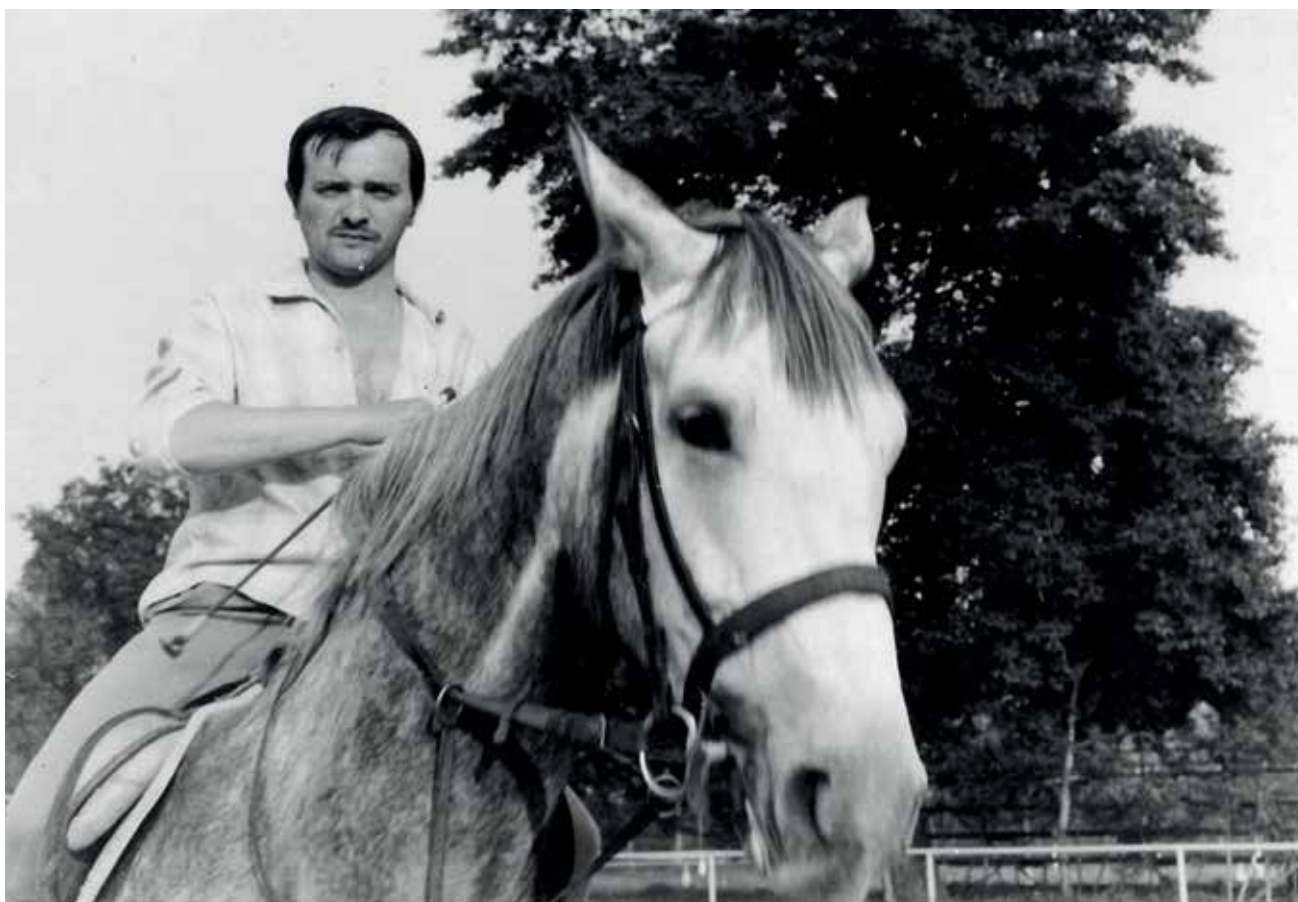
slovenskej i československej so striedavým úspechom, získal som tretie až ďalšie miesta. V roku 1987 usporiadal majstrovstvá ČSSR náš oddiel. Drezúrne časť som mal na starosti ja, na majstrovstvá som bol nominovaný iba ako náhradník, a zhodou okolností som musel nastúpiť ako člen družstva spolu s akademickou sochárkou Hanou Kišákovou a podarilo sa nám v dvojkolovej súťaži získať 1. miesto. V uvedenom období bratislavskí drezúrne jazdci boli ako veľká rodina, dopriali sme si víťazstva, požičiavali sme si výstroj, napr. ja od Paľa Kelemenca cylinder. Aby som nezabudol, pod mojím tréningom na Soamesovi Ivetka Winklerová, teraz Boorová získala titul dorasteneckej Majsterky ČSSR v drezúre.

Koľko rokov ste trávili v sedle?

V sedle som strávil takmer 40 rokov.

Určite máte aj veľa úsmevných zážitkov. Spomeniete nám niektorý?

Príhod bolo veľa, môj Soames bol verný viac ako kamarát, nepohol sa odo mňa, chodil za mnou ako psík, keď so išiel do stajne v úplnej tme, hneď ma poznal a erdžal, ale bol to pán kôň, boli sme si rovnocenní. Najhoršie boli návraty z vychádzok, ak som sa omeškal a bol čas kŕmenia, Soames po celej ceste domov nehorázne vyhadzoval. Ešte jedna

príhoda z cudziny. Počas výskumov v Mongolsku - ak beriete vodu z artézskej studne v stepi alebo v púšti, je zvykom napojiť i stáda domorodých zvierat, ktoré čakajú na dobrodincov, ktorí pôjdu okolo. Pri takomto napájaní stáda koní v Gobi som sa jednej kobylke asi nepáčil, čo dala okamžite najavo tým, že ma kopancom vyradila od vody.

Okrem koní máte ešte aké koničky?

Záujmov mám veľa, zaoberám sa heraldikou a genealógiou, napísal so s kolegom históriu rodu Halgaš; podľa genetiky som čistokrvný Kelt a mám pôvod v Škótsku. Okrem toho rád píšem básne, vydal som niekoľko - vraj úspešných - zbierok a rád cestujem buď za vedou alebo len tak; precestoval som viac ako 50 krajín.

Ako by ste porovnali súčasný jazdecký šport s tým z minulého storočia?

V minulom storočí bol jazdecký šport naozaj iba športom. Jazdili sme za pohár alebo stužku a jazdili sme pre radosť a lásku ku koňom; žiaľ, teraz je to všetko o peniazoch

Na ktoré jazdecké úspechy najradšej spomínate?

Okrem jazdenia veľa rokov som strávil ako rozhodca na všetkých úrovniach, t. j. skoky, drezúra, military, záprahy i endurance; vytrvalostné jazdenie som na úrovni SJF i zakladal. O funkciách, ktorých bolo naozaj veľa na všetkých stupňoch ani nehovorím, vrátane predsedu oddielu. Trénoval som, táto činnosť v mojom živote by určite zaplnila veľmi veľa kapitol. Môj najväčší úspech je to, že som dal koňom srdce a lásku a oni mi to omnoho viacej vrátili a to, že môžem svoje poznatky odovzdať ďalším.

Podľa vás ako ovplyvní pandémia jazdecký šport na Slovensku?

Súčasná pandémia pravdaže ovplyvní jazdecký šport, najmä ekonomický, ale zmení i človeka. Keď som končil v zimnom semestri prednášky z medicínskej entomológie, povedal som študentom tieto slová: „Už dlho robíme matke zem Gaia veľmi zle, nevidíme nič iné, len peniaze bez ohľadu na dôsledky. Gaia nám doteraz odpúšťala, len dokedy. Keď sa nahnevá, začne sa nám pomstiť, nebude brať ohľad na nič a najviac sa bojme vírusov“, ani v sne som netušil, že sa tieto moje slova tak skoro naplnia. Musíme sa zmeniť, pokora, láska, to nie sú iba prázdne slová, zvlášť láska k našej zemi. Od koní sa máme ešte veľa čo učiť.

